

РЕШЕНИЕ

№ 188

гр. Плевен , 14.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, I ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в

публично заседание на осми юли, през две хиляди двадесет и първа година в
следния състав:

Председател: Стефан Ас. Данчев

Членове: Татяна Г. Бетова
 Светла Й. Димитрова Ковачева

при участието на секретаря Дафинка Н. Борисова
като разгледа докладваното от Светла Й. Димитрова Ковачева Въззивно
гражданско дело № 20214400500354 по описа за 2021 година

С решение №260268 от 03.04.2021 г. по гр.д. №1923/2020 г. Плевенски
Районен съд е:

ОТХВЪРЛИЛ като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** предявения от Ц. В. ВЛ. от
гр. Плевен, с ЕГН: ***** срещу ОД на МВР - ПЛЕВЕН иск с правно
основание чл. 181, ал. 1, вр. чл. 142, ал. 1 от ЗМВР за осъждане на ответника
да заплати на ищеца **сумата от 4 320 лв.**, представляваща сбор от дължимите
суми за храна в размер на 120 лв. месечно, за периода от 26.05.2017 г. до
26.05.2020 г., ведно със **законната лихва** върху главницата, считано от
26.05.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛИЛ като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** предявения от Ц. В. ВЛ. от
гр. Плевен, с ЕГН: ***** срещу ОД на МВР – ПЛЕВЕН иск с правно
основание чл. 86 от ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на
ищеца **сумата от 612.42 лв.**, представляваща лихва за забава върху сумата от
4 320 лв. за периода от 26.06.2017 г. до 26.05.2020 г.

Недоволна от решението е останала ищцата и е подала въззивна жалба
срещу него, в която се моли то да бъде отменено и вместо него да бъде

постановено решение, с което да бъдат уважени предявените искове.

Ц. В. ВЛ. счита за неправилен извода на Плевенски Районен съд, че стойността на дължимата за храна сума е включена като компонент в основната □ заплата. Моли да бъде отчетено, че липсват доказателства – например изрична заповед, подкрепяща този извод. Акцентираща върху казаното от ВЛ при изслушването му в о.с.з., а именно – че в основната заплата не може да се включва сума за храна, защото това е необлагаем социален разход. Твърди, че защитна теза на ответника всъщност е, че за процесния период изобщо не се дължи левовата равностойност на храната.

Въззивницата намира, че ЗДС е приложим относно статута на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР само при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Сочи, че в случая има такова изрично правило – това на чл.181, ал.1 от ЗМВР, което предвижда, че на всички служители в МВР без ограничение следва да се осигури храна или левовата ѝ равностойност.

Ц. В. ВЛ. счита, че съдът не може да обосновава изводите си на Наредба №8121з-773 от 01.07.2015 г. на Министъра на вътрешните работи, защото не е в правомощията на последния да определя кои лица имат право на безплатна храна или левовата ѝ равностойност.

Според въззивницата, „придобивките за храна“ могат да бъдат отнети на служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР само със закон, както това е сторено със ЗИДЗМВР, обн. В ДВ бр. 60/07.07.2020 г., който обаче не касае процесния период.

Препис от въззивната жалба е връчен на 19.04.2021 г. на ОД на МВР – ПЛЕВЕН, но в указания срок отговор не е подаден.

Първоинстанционният съд е извършил проверката по чл.262 от ГПК и е изпратил делото на Плевенски Окръжен съд, където то е постъпило на 11.05.2021 г.

С определение №634 от 11.05.2021 г. Плевенски Окръжен съд е приел въззивната жалба за допустима и редовна и е насрочил делото в о.с.з.

В о.с.з. на 10.06.2021 г. делото е отложено за 24.06.2021 г., защото по делото не е било изготвено заключение по допуснатата съдебна експертиза.

В о.с.з. на 24.06.2021 г. е прието заключението на ВЛ Т. И. и поради необходимостта от ангажиране на относими Вътрешни правила, делото е отложено за 08.07.2021 г.

ОД на МВР-Плевен е представила изисканите Вътрешни правила с молба от 07.07.2021 г. Нейн представител не се е явил в о.с.з. на 08.07.2021 г.

В о.с.з. на 08.07.2021 г. процесуалният представител на въззивницата – адв. В. Петрова е пледирала за уважаване на въззивната жалба и присъждане на разносните за двете инстанции. Представила е подробна писмена защита.

Съдът, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

Видно от заповед №8121К-2431/07.02.2017 г. на Министъра на вътрешните работи, на основание чл.9 от ЗДС и §69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр. 81/2016 г., Ц. В. ВЛ. е назначена на длъжност „старши счетоводител“ в сектор „Финансово осигуряване, управление на собствеността и социални дейности“ към отдел „Административен“ при ОД на МВР- Плевен, експертно ниво 6, с ранг V младши, считано от 01.02.2017 г., с основна заплата 1 498 лв., ниво 21, степен IV.

Видно от заповед №8121К-7739/26.03.2019 г. на Министъра на вътрешните работи, на основание чл.82, ал.1 и ал.3 от ЗДС, Ц. В. ВЛ. е преназначена *от длъжност „старши счетоводител“* в сектор „Финансово осигуряване, управление на собствеността и социални дейности“ към отдел „Административен“ при ОД на МВР- Плевен, експертно ниво 6, с ранг IV младши, *на длъжност „главен счетоводител“* в сектор „Финансово осигуряване, управление на собствеността и социални дейности“ към отдел „Административен“ при ОД на МВР- Плевен, експертно ниво 4, с ранг III младши, считано от 01.04.2019 г., с основна заплата 1 984 лв., ниво 19, степен 3.

Не е спорно, че от началото на процесния период – 26.05.2017 г. до 31.03.2019 г. Ц. В. ВЛ. е заемала длъжността „старши счетоводител“, а от 01.04.2019 г. до края на процесния период – 26.05.2020 г. – длъжността „главен счетоводител“, както и че като такава е имала статута на държавен служител в МВР по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР.

Ц. В. ВЛ. счита, че през периода от 26.05.2017 г. до 26.05.2020 г. като държавен служител в МВР по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР има право на основание чл. 181, ал.1 от ЗМВР да получава ежемесечно или храна, или левовата □ равностойност. Твърди, че нито е получавала храна, нито □ е плащана сумата от 120 лв. с всяко месечно трудово възнаграждение, поради което □ се дължи общата сума от 4 320 лв. Предявява и претенция по чл.86, ал.1 от ЗЗД в размер на 670 лв. Първоначално насочва исковете си срещу МВР.

В отговора си МВР сочи, че преобразуването по §69 от ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр. 81/2016 г., в сила от 01.02.2017 г., води до промяна в правната регулация на служебните правоотношения на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР от такава по ЗМВР в такава по ЗДС, в посока спазване на задължителните общи изисквания на ЗА и ЗДС, целящи

провеждане на административната реформа. Аргумент в подкрепа на така посочения смисъл на законодателното решение по §69 се извлича и от изменението на ал.4 в чл.181 от ЗМВР, обн. в ДВ бр. 97/2017 г., според което на служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР се осигурява безплатна храна *при извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда*.

С молба от 02.09.2020 г. МВР сочи, че не е надлежна страна в спора, доколкото ОД на МВР-Плевен е отделно юридическо лице с правна и финансова самостоятелност. **С молба от 02.12.2020 г. Ц. В. ВЛ. заявява, че** оттегля искове, предявени срещу МВР и насочва същите срещу ОД на МВР-Плевен. С определение №261370 от 16.12.2020 г. Плевенски Районен съд е прекратил на основание чл.232 от ГПК производството по отношение на МВР и е постановил, че производството продължава срещу ОД на МВР-Плевен.

В отговора си ОД на МВР-Плевен заявява, че през процесния период на Ц. В. ВЛ. не са изплащани по 120 лв. месечно като легова равностойност на неосигурена храна, защото такава не ѝ се дължи по закон.

Видно от платежна бележка за м. януари 2017 г., месечното начисление за Ц. В. ВЛ. включва: заплата – **936 лв.**, за прослужено време 28 % - **262.08 лв.**, за специфични условия на труд – **4 лв.**, за извънреден труд 17 ч. – **144.34 лв.** и за храна – **120 лв.** и възлизат на общо **1 466.42 лв.**, от които облагаеми са **1 346.42 лв.**

Видно от платежна бележка за м. февруари 2017 г. /първия месец от процесния период/, месечното начисление за Ц. В. ВЛ. включва: заплата – **1 498 лв.**, които са изцяло облагаем доход. В този именно размер е определена основната заплата на въззивницата със заповед №8121К-2431/07.02.2017 г. на Министъра на вътрешните работи, издадена на основание чл.9 от ЗДС и §69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр. 81/2016 г.

Видно от платежните бележки за останалите месеци от процесния период, месечните начисления за Ц. В. ВЛ. включват заплата, др. доп. възнаграждения и компоненти, но не и суми за храна.

Видно от приетото в първоинстанционното производство експертно заключение, лихвата за забава, начислена от 26-то число на следващия месец до 26.05.2020 г. възлиза на 612.42 лв. С оглед този извод на ВЛ, в о.с.з. на 05.03.2021 г. Плевенски Районен съд е допуснал изменение на иска по чл. 86 от ЗЗД, съгласно което същият следва да се счита предявен не за 670 лв., а за 612.42 лв.

При така установената фактическа обстановка, Плевенски Районен съд е приел, че в системата на МВР има три категории служители, определени в чл. 142, ал. 1 от ЗМВР: т. 1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; т. 2.

държавни служители; т. 3. лица, работещи по трудово правоотношение. Приел е също, че за държавните служители по т.1 се прилага един специален закон – ЗМВР, а за държавните служители по т.2 се прилага друг специален закон – ЗДС, като приложното поле на първия специален закон не може да се разширява по отношение съдържанието на служебното правоотношение, регламентирано от втория специален закон.

В първоначалната си редакция, обн. в ДВ, бр.53/2014 г., ЗМВР предвиждаше, че служителите на МВР са: държавни служители със статут по ЗМВР и работещи по трудово правоотношение лица със статут по КТ и ЗМВР.

С изменението на чл. 142, ал.1 от ЗМВР, обн. в ДВ, бр. 14/2015 г., в сила от 01.04.2015 г., са определени вече *три* категории служители на МВР, както са посочени в обжалваното решение. **Отграничават се две категории държавни служители – всяка с различен статут.** Съгласно чл.142, ал.2 от ЗМВР, статутът на държавните служители по ал. 1, т. 1 се урежда със ЗМВР, а според чл.142, ал.3 от ЗМВР, статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДС. **Въззивната инстанция споделя извода, че** и ЗМВР, и ЗДС са специални закони, поради което е несъстоятелна тезата на въззивницата, че ЗДС се отнася към ЗМВР като общ към специален закон.

В чл.142, ал.3 от ЗМВР е предвидено, че статутът на лицата, работещи по трудово правоотношение, се урежда при условията и по реда на КТ и на ЗМВР. **Според Плевенски Окръжен съд,** чл.142, ал.3 от ЗМВР е пример за подхода на законодателя *да предвиди изрично едновременно приложението на два различни законови регламента.* Казано иначе – ако законодателят искаше и статута на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР да се урежда при условията и по реда и на ЗДС, и на ЗМВР, щеше да го предвиди изрично. **Аргументи в тази насока могат да бъдат почерпени и от** изменението на чл. 142, ал.4 от ЗМВР (обн. в ДВ, бр. 60 от 2020 г., в сила от 01.10.2020 г.). С него законодателят разшири кръга на приложимите относно статута на държавните служители по чл.142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР разпоредби, като към тези на ЗДС добави и следните лимитативно изброени разпоредби на ЗМВР: чл. 56; чл. 151, ал. 1 и 7; чл. 156, ал. 4; чл. 181, ал. 3; чл. 185, ал. 1; чл. 186а; чл. 190, ал. 2; чл. 191 и чл. 233. Неправилно въззивницата счита, че до това изменение за служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР са били приложими всички разпоредби на ЗМВР, в т.ч. и чл.181, ал.1 от ЗМВР, а след това приложими са станали само изброените разпоредби на ЗМВР, сред които не е чл.181, ал.1 от ЗМВР. Несъстоятелна е защитната теза на въззивницата, че по този начин със закон са отнети „придобивките за храна“ на служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР. Плевенски Окръжен съд намира, че такива „придобивки“ преди това – в рамките на процесния период служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР, в т.ч. и въззивницата, не са имали, защото тогава статутът им се е уреждал само от ЗДС.

Ако се проследи в развитие уредбата по чл.181, ал.1 от ЗМВР, ще се установи, че във всичките ѝ редакции ст.д. за „служителите на МВР“. Въззивната инстанция намира, че с оглед проведената с изменението на чл. 142, ал.1 от ЗМВР, обн. в ДВ, бр. 14/2015 г., в сила от 01.04.2015 г., диференциация на служителите в МВР, когато по-нататък в ЗМВР е използван израз „служителите на МВР“, следва да се счита, че се имат предвид не всички служители, а само тези по чл.142, ал.1, т.1 и т.3 от ЗМВР, чийто статут се урежда ЗМВР.

Когато законодателят иска да се отклони от това правило – например в чл.181, ал.3 от ЗМВР /в редакцията му от 2017 г., която е приложима за част от процесния период/, говори за „служители по чл.142, ал.1, т.1-3 от ЗМВР“, като по този начин включва и държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР, за които по правило действа ЗДС.

Практическото въвеждане на диференциацията на служителите в МВР изисква време, през което действа преходното правило на § 86 от ПЗР към ЗИДЗМВ. С него се предвиди, че за държавните служители в МВР, заемащи длъжности за държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 2, чиито служебни правоотношения не са прекратени към 1 април 2015 г., се прилагат разпоредбите на действащото законодателство за държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 до прекратяване на служебните им правоотношения. По арг. за обратното – след това за държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР няма да се прилагат разпоредбите, действащи за държавните служители по чл.142, ал.1, т.1 от ЗМВР, а тези на ЗДС.

Правилно в обжалваното решение е отчетено, че с § 69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ, бр. 81 от 2016 г., в сила от 1.02.2017 г. – *чрез преобразуване* е осъществена същинската диференциация на държавните служители в МВР. С § 69 се предвиди, че служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага §86 от ПЗР към ЗИДЗМВР (обн. в ДВ, бр. 14 от 2015 г.) и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДС, считано от датата на влизане в сила на този закон. При това преобразуване служителите по ал. 1 се назначават на длъжности, определени за заемане по ЗДС, с щата на съответната структура /по арг. от ал.3/, като им се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 /по арг. от ал.6/. Включването на левовата равностойност на храната чл.181, ал.1 от ЗМВР при определянето на индивидуалната основна заплата е еднократно и

се прави с цел при преобразуването /което е едноактно/ да не се накърнят интересите на засегнатите лица, а именно – за бъдеще те да продължат да получават като възнаграждение сума не по-малка от получаваната до момента.

Казано иначе – **левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 от ЗМВР става еднократно сумарен, а не многократно съдържателен компонент от основната заплата.** Ето защо е непрецизна формулировката на Плевенски Районен съд, че *считано от м. февруари 2017 г., когато ищцата е преназначена по посочения в §69 ред, левовата равностойност на храната не се начислява отделно, а представлява компонент от получаваното основно възнаграждение и че тя реално е получавала през процесния период и то по силата на закона допълнително възнаграждение за храна, включено в основното ѝ възнаграждение, поради което не ѝ се следва отделно такова.*

Във въззивното производство Плевенски Окръжен съд е допуснал съдебна експертиза, която да даде експертен отговор на въпросите принципно по какви ПРАВИЛА в системата на МВР се прилага разпоредбата на §69, ал.6 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр.81/2016 г., в сила от 01.02.2017 г. и конкретно правилно ли са приложени съответните ПРАВИЛА при определяне на индивидуалната основна заплата на Ц.В.В. в размер на 1 498 лв., в частност – спазено ли е изискването тази заплата да не е по-ниска от определеното към 01.02.2017 г. по реда на ЗМВР възнаграждение, включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 от ЗМВР?

Видно от приетото без възражения на страните заключение, изготвено от ВЛ Т. ИЛ., към 07.02.2017 г. /когато е издадена заповед №8121К-2431 на Министъра на вътрешните работи/ са били действащи ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА за заплатите на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР, утвърдени със заповед №8121з-924 от 04.08.2015 г. и изменени със заповед №8121з-194/01.02.2017 г. Така посочените ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА са представени по делото и от тяхното съдържание не се установява да предвиждат, че на служителите по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност. Представена е и заповед №8121з-194/01.02.2017 г. /на стр.62/ и от нея е видно, че изменението на ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА е основано на §69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр.81/2016 г., в сила от 01.02.2017 г. **В заповедта не е разписан механизма на определяне на основните заплати на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР, а е посочен в табличен вид само цифровия израз на изменението.** Конкретно приложима за въззивницата е позиция 62 от таблицата, според която на длъжностно ниво 10, експертно ниво 6, длъжност „старши счетоводител“ в ОД на МВР, IV-та степен, се полага основна заплата в размер на 1 498 лв. Така определената заплата е по-

висока от начисляваната до момента месечна сума от общо 1 466.42 лв., в която са се включвали и 120 лв. като легова равностойност на храната по чл.181, ал.1 от ЗМВР. Реално Ц.В. В. е получила увеличение, получавайки основна заплата 1 498 лв. Тази сума е определена след проверка от специалисти ТРЗ относно това каква е била максималната заплата с всички съдържащи се в нея компоненти на всички служители с 20 години стаж, специалисти IV по ЗМВР, чиито правоотношения подлежат на преобразуване.

ВЛ Т. ИЛ. е установила още, че длъжностната характеристика на заеманите през процесния период от Ц. В. ВЛ. длъжности не включва специфични дейности, поради което не ѝ се следва на основание чл.181, ал.3 от ЗМВР безплатна храна.

В заключение – Плевенски Окръжен съд споделя извода на Плевенски Районен съд, че стойността на дължимата за храна сума е включена като компонент в определената в размер на 1 498 лв. основна заплата на Ц. В. ВЛ., но само сумарно, а не съдържателно и еднократно – при преобразуването на основание §69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр.81/2016 г., в сила от 01.02.2017 г., а не многократно – при начисленията през процесния период.

Невярно е твърдението в жалбата, че липсва изрична заповед, подкрепяща този извод. Такава се явява заповед №8121К-2431/07.02.2017 г. на Министъра на вътрешните работи, издадена на основание §69 от ПЗР към ЗИДЗМВР, обн. в ДВ бр. 81/2016 г. Следва да се отбележи, че тази законова разпоредба е достатъчно ясна и не се нуждае от последваща конкретизация и детайлизация – в подзаконов нормативен акт /напр. Наредба/, във ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА или с най-малко основание – в заповед, относима само за конкретно лице. Казано иначе – въззивната жалба е неоснователна, защото почива на неправилно тълкувание на закона. Тук е мястото да се каже, че Плевенски Районен съд е основал решението си на закона, а не на Наредба №8121з-773 от 01.07.2015 г. на Министъра на вътрешните работи, както твърди в жалбата си Ц. В. ВЛ..

Вярно е, че в основната заплата не може да се включва сума за храна, защото тази сума е необлагаема. Въззивницата обаче не отчита обстоятелството, че след 01.02.2017 г. такава сума не ѝ се дължи, поради което не стои въпроса с нейното облагане.

От неоснователността на главния иск за 4 320 лв. следва и неоснователността на акцесорния иск по чл.86, ал.1 от ЗЗД за 612.42 лв.

С оглед гореизложеното, Плевенски Окръжен съд намира, че обжалваното решение е правилно и като такова следва да бъде потвърдено.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА на основание чл.272 от ГПК като **ПРАВИЛНО** решение №260268 от 03.04.2021 г. по гр.д. №1923/2020 г. по описа на Плевенски Районен съд.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____